
Секція 6
ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ НА
СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Світлана Василівна Величко – студентка III курсу Львівського
державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Ірина Ростиславівна Серкевич – доцент
кафедри юридичних дисциплін Львівського державного університету
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА БАНДИТИЗМ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ІСПАНІЇ

Проблема відповідальності за склад злочину «бандитизм» є однією з найпоширеніших на території України. На даний час відповідно до статистики за 2017 р.-2018 р. зросла кількість злочинів проти громадської безпеки. За 2017 рік кількість злочинів, передбачених статтею 257 Кримінального Кодексу України, становить 30 злочинів від загальної кількості злочинів, про що свідчать статистичні дані [3].

Бандитизм є дуже небезпечним діянням, оскільки об'єктом даного злочину є громадська безпека. Відповідно до ч. 1 ст. 257 Кримінального кодексу України бандитизм – це організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих громадян, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі.

У Постанові Пленуму Верховного Суду України № 13 від 23 грудня 2005 року «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» судом роз'яснено, що банда – це озброєна організована група або злочинна організація, яка попередньо створена з метою вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб або одного такого нападу, який потребує ретельної довготривалої підготовки [2]. Такі науковці як А. Андреева та Г. Овчинников доводять, що в даному складі злочину напад може виражатися у трьох формах: фізичному насильстві, психічному насильстві й небезпеці застосування насильства [4].

Також слід зазначити, що у працях таких учених, як А. А. Герцензон, В. Д. Меншагін, А. Л. Ошерович поняття банда розглядається як група осіб, тобто об'єднання щонайменше двох осіб, кожна з яких згідно із законом може бути суб'єктом складу злочину бандитизм [6, с. 128].

Відповідно до нового кримінального законодавства відповідальності за бандитизм підлягає особа, яка на момент вчинення злочину досягла 14 років. Обов'язковою умовою притягнення особи до кримінальної відповідальності за вчинене суспільно небезпечне діяння є осудність. Неосудні особи не можуть розглядатися як учасники банди, адже для участі в банді необхідна попередня спільна домовленість про вчинювані в майбутньому дії, адекватна їхня оцінка й усвідомлення того, що вони є суспільно небезпечними.

Санкція статті 257 Кримінального кодексу України передбачає покарання за вчинення злочину бандитизму у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

У кримінальному законодавстві деяких зарубіжних країн відповідальність учасників банд розподілена за ролями, які виконує кожен з учасників банди. Наприклад, у статті 516 Кримінального Кодексу Іспанії вказано, що ініціатори та керівники озброєних банд, формувань або терористичних груп підлягають покаранню у вигляді тюремного ув'язнення на термін від восьми до чотирнадцяти років або позбавленням права обіймати посади або державний пост на строк від восьми до п'ятнадцяти років. Особи, які входять до складу таких організацій, караються тюремним ув'язненням на термін від шести до дванадцяти років з позбавленням права обіймати відповідні посади або державний пост на строк від шести до чотирнадцяти років [7].

З вищевикладеного можна зробити висновок, що склад злочину «бандитизм» є злочином, який несе велику суспільну небезпеку охоронюваним об'єктам держави. Об'єктом даного злочину виступає громадська безпека, що полягає у захищеності людей від посягань з боку суб'єктів даного злочину на життя, здоров'я та інші блага громадян. З вищевикладеного також можна сказати, що бандитизм може вчинятися у різних формах. При цьому різні особливості вчинення бандитизму вимагають різної кваліфікації та потребують великих зусиль в обґрунтуванні кожного незаконно вчинюваного та кримінально караного діяння.

Думається, що вивчення зарубіжного досвіду дозволяє запозичити кращі надбання інших країн у протидії цьому виду злочинності і використати їх під час удосконалення вітчизняного законодавства, тому, проаналізувавши покарання за бандитизм в Україні та Іспанії, можна зробити висновок, що було б доцільно підвищити нижню межу відповідальності за вчинення даного злочину від п'яти до восьми років, оскільки бандитизм як злочин є дуже небезпечним для суспільства, а більш суворе покарання стимулювало б особу не вчиняти таке кримінальне правопорушення.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. Редакція від 11.01.2019 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними організаціями. Постанова Пленуму ВСУ від 23.12.2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>.
3. Показники про стан та структуру кримінальних правопорушень в Україні за 2017 р. та 2018 р. URL: ivpz.org/index.php?option=com_content&view=article&id=792.
4. Андреева А. Овчинников Г. Квалификация бандитизма. Законность. 1996. № 4. С. 17-20.
5. Радіонов І.І. Кримінальна відповідальність за бандитизм. Вид-во «Издательский Дом «Фирма Голан». Сімферополь. 2008. 212 с.
6. Герцензон А. А., Меньшагин В. Д., Ошерович А. Л., Пионтовский А. А. Государственные преступления. М., 1938.
7. Вознюк А. А. Відповідальність за бандитизм за кримінальним законодавством України та інших держав. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією(теорія і практика). науково-практичний журнал. Київ. 2013. № 3(31). Спецвипуск. С. 171-178.

*Діана Валентинівна Гетманова – студентка III курсу
Сумської філії Харківського національного університету
внутрішніх справ*

*Науковий керівник: Яна Олександрівна Пономарьова – доцент
кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ПОКАРАННЯ ЯК ЗАХІД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ ПРИ ВЧИНЕННІ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СІМ'Ї, ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ НЕПОВНОЛІТНІХ

Аналіз чинного Кримінального кодексу України свідчить, що у його нормах відсутнє законодавче визначення поняття «заходи кримінально-правового впливу». Указана теоретична модель не отримала свого остаточного вирішення також серед науковців і тому викликає постійні дискусії серед них. Означеній проблемі присвячено низку робіт такими науковцями як Є. М. Вечерова, І. М. Горбачова, О. В. Козаченко, Н. А. Орловська та іншими, серед яких проте немає єдності думок [1, с. 124].